

**REFORMA ZAJEDNIČKE POLJOPRIVREDNE
POLITIKE
2015.-2020.**

- IZRAVNA PLAĆANJA -
kratki pregled glavnih pitanja

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

25.4.2014.

PRAVNI TEMELJ ZPPa za 2015.-2020.

Zajednička poljoprivredna politika u razdoblju 2015.-2020. **utvrđena je „REFORMSKIM PAKETOM UREDBI“** (četiri glavne uredbe); pri čemu je provedba izravnih plaćanja uređena:

□ Uredbom Europskog Parlamenta i Vijeća **1307/2013** koja uspostavlja pravila za program **izravnih plaćanja** u okviru ZPP-a (= *bivša Uredba 73/2009*),

□ Uredbom Europskog Parlamenta i Vijeća **1306/2013** o **financiranju, upravljanju i praćenju ZPP-a** (horizontalna uredba; *bivša Uredba 1290/2005 + IACS i dr.*).

(- Uredba Europskog Parlamenta i Vijeća **1308/2013** koja uspostavlja **zajedničku organizaciju tržišta** poljoprivrednih proizvoda (= *bivša Uredba 1234/2007*)

- Uredba Europskog Parlamenta i Vijeća **1305/2013** o **potpori ruralnom razvoju iz EAFRD-a** (= *bivša Uredba 1698/2005*)

□ U tijeku je izrada delegiranih/provedbenih propisa čije donošenje proizlazi iz Uredbi.

□ Novi zakonodavni okvir stupa na snagu **1.1.2015.**

MODEL IZRAVNIH PLAĆANJA

	Mjera	% nacionalne omotnice
OBVEZNA PRIMJENA		
1.	OSNOVNO PLAĆANJE (do 3% nacionalne omotnice u OP)	Ostatak (nakon oduzimanja od ukupne omotnice iznosa utvrđenih za pojedine mjere) cca 40 – 50%
2.	Prakse korisne za okoliš – „zeleno plaćanje”	30%
3.	Mladi poljoprivrednici	do 2%
IZBORNA PRIMJENA		
4.	Proizvodno vezana potpora	do 15% (u tome 2% za proteinske kulture)
5.	Mali poljoprivrednici_pojednostavljena shema	do 10%
6.	Područja s prirodnim ograničenjima	do 5%

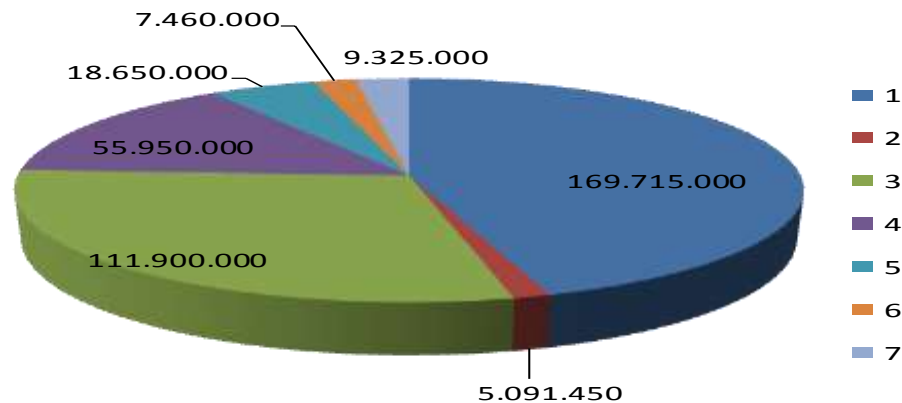
SPECIFIČNOSTI ZA HRVATSKU

1.	Postupno uvođenje financiranja izravnih plaćanja iz EU izvora (fond EAGF)	100% tek u 2022. godini
2.	Nadopлата iz državnog proračuna do ukupne omotnice IP (do 100%)	razlika između EU financiranja i ukupne nacionalne omotnice za IP
3.	Financiranje dijela nadoplate sredstvima EAFRD (mjera Programa ruralnog razvoja)	13% omotnice RR za 2015. i 6,6% omotnice RR za 2016.g
4.	Nacionalna rezerva za razminirano zemljište	omotnica max 9,6 milijuna €

Simulacija:

Raspodjela godišnje omotnice za izravna plaćanja

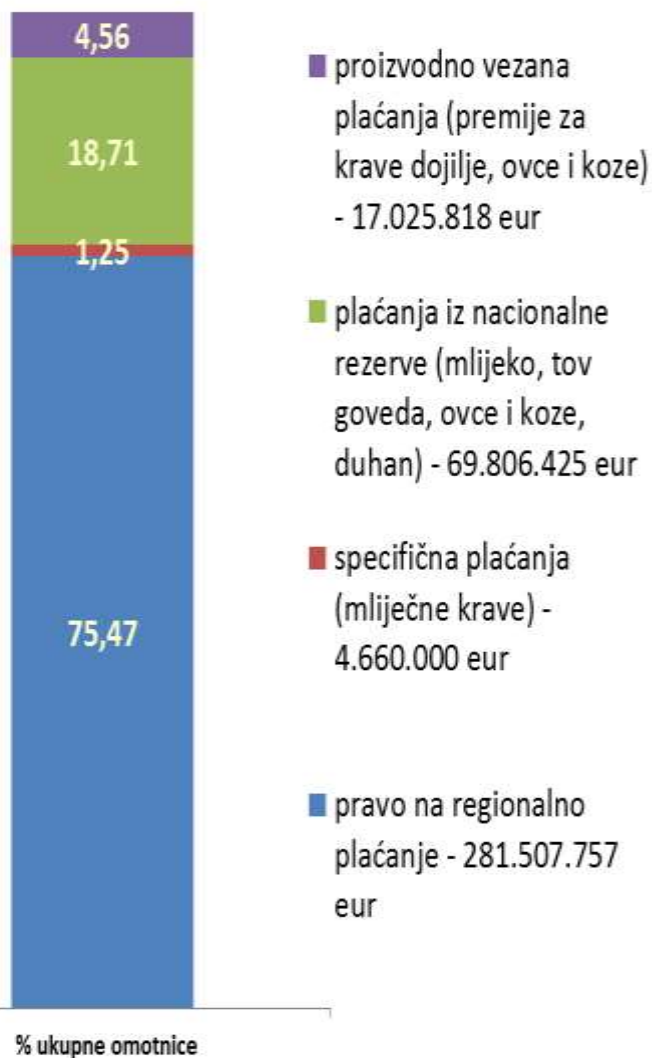
iznosi u eur (*postotci-radno/indikativno*)

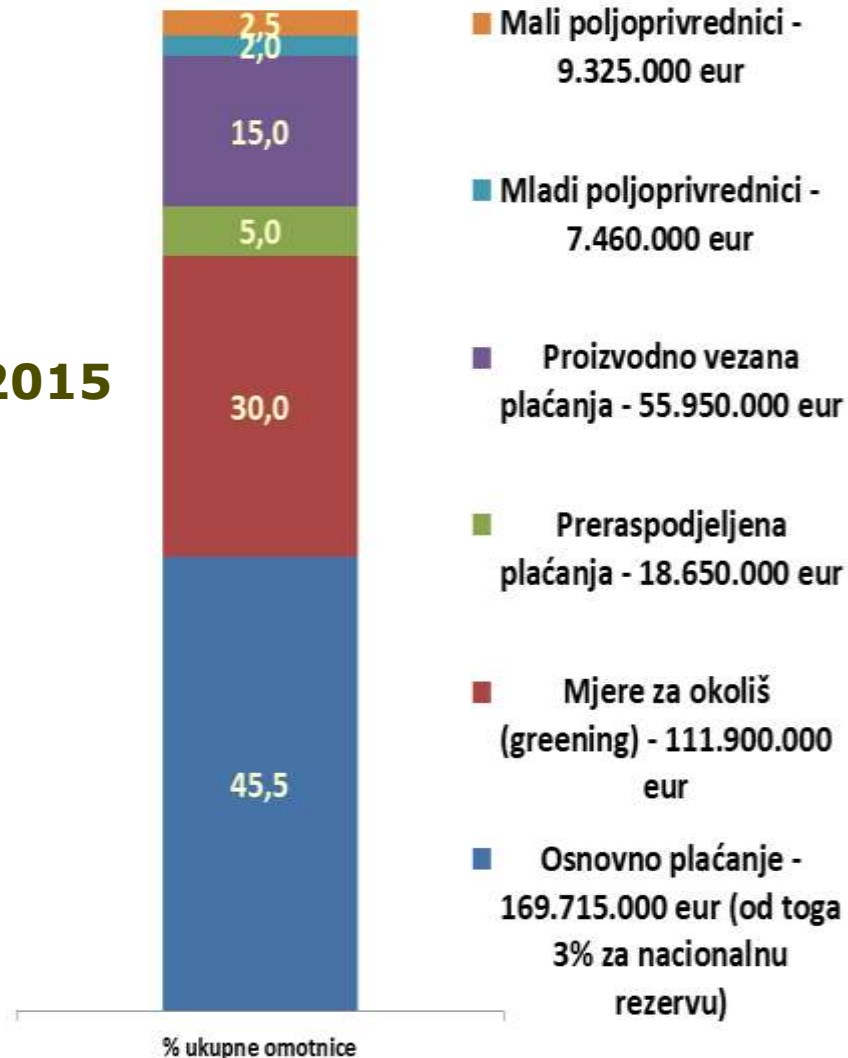
	DIO IZRAVNIH PLAĆANJA	% ukupne omotnice	EUR	Kn
1	Osnovno plaćanje (OP)	45,5	169.715.000	1.289.834.000
2	Nacionalna rezerva u osnovnom plaćanju	3% OP	5.091.450	38.695.020
3	Mjere za okoliš (greening)	30	111.900.000	850.440.000
4	Proizvodno vezana plaćanja	15	55.950.000	425.220.000
5	Preraspodjeljena plaćanja	5	18.650.000	141.740.000
6	Mali poljoprivrednici	2,5	9.325.000	70.870.000
7	Mladi poljoprivrednici	2	7.460.000	56.696.000

Usporedba strukture omotnice SPS (postojeći sustav) vs. BPS (od 2015)

2013

2015

GLAVNA PITANJA USPOSTAVE SUSTAVA IP U RH

1. TKO MOŽE DOBITI IZRAVNA PLAĆANJA

- DEFINICIJA AKTIVNOG POLJOPRIVREDNIKA, MINIMALNE AKTIVNOSTI NA ZEMLJIŠTU

2. DODJELA PRAVA NA PLAĆANJA I NJIHOVA VRIJEDNOST

- DODJELA NOVIH PRAVA ILI ZADRŽAVANJE POSTOJEĆIH; NAČIN UJEDNAČAVANJA VRIJEDNOSTI PRAVA DO 2019.G.

3. IZBORNE MJERE

- PROIZVODNO VEZANA PLAĆANJA, PLAĆANJA ZA MALE POLJOPRIVREDNIKE, PREPRASPODJELA PLAĆANJA (ZA PRVE HEKTARE),...

DEFINICIJA “AKTIVNOG POLJOPRIVREDNIKA”

članak 9 Uredbe 1307/2013

- U okviru definicije "aktivnog poljoprivrednika", DČ moraju isključiti iz izravnih plaćanja određene subjekte (zračne luke, željeznice, željezničke usluge, vodoprivreda, promet nekretninama, trajni sportski i rekreacijski tereni)
- Na popis ovih subjekata DČ mogu dodati i druge slične nepoljoprivredne aktivnosti

PRIJEDLOG: Nije potrebno proširivati “negativnu listu” poslovnih subjekata koji će biti isključeni iz izravnih plaćanja.

UZ DEFINICIJU “AKTIVNOG POLJOPRIVREDNIKA”

- Odrediti kriterije koje poljoprivredna gospodarstva (PG) moraju ispuniti kako bi održavali poljoprivredne površine u stanju pogodnom za pašu ili uzgoj?

PRIJEDLOG: PG duža su održavati poljoprivrednu površinu bez šumske vegetacije i bez korova pelinolisne ambrozije i mračnjaka = sprečavanje zarastanja poljoprivrednih površina neželjenom vegetacijom

Prijedlog se temelji na sadašnjim Dobrim poljoprivrednim i ekološkim uvjetima: točka 6 (Pravilnik o višestrukoj sukladnosti NN 27/14).

Aktivnosti: košnja barem jednom godišnje **ili** napasivanje s najmanje 0,05 stočnih jedinica/ha

UZ DEFINICIJU TRAJNOG TRAVNJAKA

članak 4 (1) (h) Uredbe 1307/2013

- Da li kao dio ustaljene lokalne prakse u definiciju “trajnih travnjaka” treba uvrstiti i “zemljište na kojem ne prevladavaju “trave i druga zeljasta krma”, pri čemu će i za takvo zemljiše PG moći ostvarivati potporu?

PRIJEDLOG: Da (primjer: krški pašnjaci)

- Hoće li se primijeniti koeficijent smanjenja, tako da se “prijavljeni broj” hektara smanjuje i postaje “prihvatljivi broj” hektara?

PRIJEDLOG: Da:

- Kao dosad_prema Pravilniku o evidenciji uporabe poljoprivrednog zemljišta: npr: “ekstenzivni pašnjak u na području krša prekriven niskim raslinjem i/ili stijenama i/ili drvećem uz uvjet da su to prohodne površine kojima stoka može prolaziti te su obrasle travom i/ili biljem pogodnim za ispašu stoke.
- Prihvatljiva površina pašnjaka (krških i ostalih) određivat će pomoću koeficijenta smanjenja (0; 0,2; 0,4; 0,6; 0,8 i 1).

UZ DEFINICIJU TRAJNOG TRAVNJAKA

- Da li će se primijeniti koeficijent smanjenja za trajne travnjake koji se nalaze u područjima s prirodnim ograničenjima zbog teških klimatskih uvjeta, posebice zbog nadmorske visine, loše kvaliteta tla, strmih nagiba i nedostatka vode?

PRIJEDLOG: Primjena koeficijenta smanjenja za trajne travnjake na područjima s posebnim prirodnim ograničenjima

FLEKSIBILNOST MEĐU STUPOVIMA

članak 14 Uredbe 1307/2013

- Republika Hrvatska je Europskoj komisiji najavila korištenje dijela sredstva Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (II stup ZPP-a) za izdatke u okviru Europskog poljoprivredno-jamstvenog fonda (EAGF) u razdoblju 2015.-2019.g. i to 15% godišnje alokacije.
- Mogućnost preispitivanja donesene odluke s učinkom na financijske godine 2019. i 2020. – **obavijest EK do 1. kolovoza 2017.**

DODJELA PRAVA IZ PROGRAMA OSNOVNIH PLAĆANJA

članak 21-24 Uredbe 1307/2013

- ❑ **Zadržavanje postojećih prava ili nova dodjela u 2015.g.?**
- ❑ Kod nove dodjele prava u 2015.g, osim korisnika koji su primili potporu za 2013.g, OP mogu od 2015.g. ostvariti i:
 - poljoprivrednici koji za 2013.g. nisu primili izravna plaćanja, ali koji su u 2013. proizvodili voće i povrće, krumpir, ukrasno bilje ili vinovu lozu;
 - poljoprivrednici kojima su u 2014. dodijeljena prava na plaćanje iz nacionalne rezerve ili
 - **poljoprivrednici koji mogu pružiti dokaz o aktivnoj proizv. na gospod. u 2013.g.**

PRIJEDLOG: kako bi se uzela u obzir specifičnost postojeće strukture izravne potpore u RH, te potencijalni novi hektari poljoprivrednog zemljišta (koji do sad nisu zabilježeni u ARKODu, niti su predmet prava na plaćanje), **predlaže se nova dodjela prava u 2015.g, uz diferencirane (različite) vrijednosti prava ovisno o pravima u 2014.**

VRIJEDNOST PRAVA NA PLAĆANJE I KONVERGENCIJA

1. ODREĐIVANJE POČETNE VRIJEDNOSTI KOD NOVE DODJELA PRAVA U 2015:

A. ISTA VRIJEDNOST PRAVA

(jedinična vrijednost prava na plaćanje u 2015. izračunava se dijeljenjem postotka nacionalne omotnice za osnovna prava s brojem prava u 2015.g.)

B. RAZLIČITA (DIFERENCIRANA) VRIJEDNOST PRAVA

(za svaku godinu temeljem početne jedinične vrijednosti):

DVIJE METODE IZRAČUNA POČETNE VRIJEDNOSTI PRAVA:

- **PREMA IZNOSU PLAĆANJA** koje je poljoprivrednik primio za 2014. u okviru SPS-a (prije smanjenja i isključenja)
- **PREMA VRIJEDNOSTI PRAVA**, uključujući posebna prava, koja je poljoprivrednik posjedovao na datum podnošenja zahtjeva za 2014.

VRIJEDNOST PRAVA NA PLAĆANJE I KONVERGENCIJA

2. IZJEDNAČIVANJE VRIJEDNOSTI PRAVA DO 2019.G. (=KONVERGENCIJA)

A. Jednaka vrijednost svih prava u 2019.g (uz postepeno smanjenje/povećanje tokom 5 godina: 2015.-2019.)

B. Djelomično izjednačena vrijednost prava, uz zadržavanje dijela povijesne vrijednosti (“Irski model” - uz najviše smanjenje do 30% onim korisnicima kojima se vrijednost prava smanjuje)

PRAKSE KORISNE ZA KLIMU I OKOLIŠ (“ZELENO PLAĆANJE”)

članak 43-47 Uredbe 1307/2013

Korisnici osnovnih plaćanja **obvezni su** pridržavati se:

1. Poljoprivrednih praksi korisnih za klimu:

- **diverzifikacija (raznolikost) usjeva +**
- održavanje postojećih **trajnih travnjaka +**
- održavanje **ekološki značajnih površina** na poljoprivrednoj površini.

ili

2. Jednaki praksi koje su u istoj ili većoj mjeri korisne za klimu i okoliš u usporedbi s gornjim praksama:

- **agro-okolišno-klimatske mjere iz Programa ruralnog razvoja (članak 28 Uredbe 1305/2013)**
- nacionalni **programi okolišnog certificiranja** (kakvoća tla i vode, biološka raznolikost, očuvanje krajolika, ublažavanje i prilagodba klimatskim promjenama).

Jednake prakse nisu podložne dvostrukom financiranju.

Država članica može odlučiti ograničiti izbor poljoprivrednika koji mogu koristiti jednake prakse.

Poljoprivrednici koji se bave organskom proizvodnjom automatski zadovoljavaju uvjete „zelenog plaćanja“!

PRAKSE KORISNE ZA KLIMU I OKOLIŠ

Potpورا se dodjeljuje godišnje po prihvatljivom hektaru (kao dodatak na osnovno plaćanje), uz dvije mogućnosti izračuna:

- jednaki iznos po hektaru,
- postotak ukupne vrijednosti prava koje poljoprivrednik aktivira za svaku godinu

= UKOLIKO SE U 2015. DODJELJUJU PRAVA RAZLIČITE VRIJEDNOSTI (tj. iznos za greening ovisi o iznosu osnovnog plaćanja)

PRAKSE KORISNE ZA KLIMU I OKOLIŠ

DIVERZIFIKACIJA USJEVA

- ❑ obradivo zemljište **10 - 30 ha**: barem 2 različita usjeva (glavni usjev ne više od 75% obradivog zemljišta)
- ❑ obradivo zemljište **> 30 ha**: barem 3 usjeva (glavni usjev ne više od 75% zemljišta; dva glavna usjeva ne više od 95% zemljišta)
- ❑ Izuzeta od obveze diverzifikacije su gospodarstva koja imaju na **više od 75% obradive površine trajne travnjake**, proizvodnju trave ili krmnog bilja (ugar i sl.), s tim da preostale obradive površine ne prelaze 30 ha

PRAKSE KORISNE ZA KLIMU I OKOLIŠ

TRAJNI TRAVNJACI

- DČ dužne su odrediti **okolišno osjetljive trajne travnjake** na područjima obuhvaćenim direktivama 92/43/EEZ ili 2009/147/EZ (Ekološka mreža) kojima je potrebna stroga zaštita
- DČ mogu odrediti **dodatna** osjetljiva područja smještena izvan tih područja
- Dč dužna je osigurati da se omjer površina trajnih travnjaka prema ukupnoj poljoprivrednoj površini ne smanjuje na nacionalnoj razini **za više od 5%** u odnosu na referentni omjer utvrđen u 2015.

PRAKSE KORISNE ZA KLIMU I OKOLIŠ

EKOLOŠKI ZNAČAJNA POVRŠINA

- Ako obradivo zemljište gospodarstva zauzima **više od 15 hektara***, poljoprivrednik je dužan osigurati da je od 1. siječnja 2015. **najmanje 5%** površine obradivog zemljišta na gospodarstvu **ekološki značajna površina** (EZP).
- **EZP može biti:**
 - **površine s usjevima koji fiksiraju dušik;**
 - **zemljište na ugaru;**
 - **terase;**
 - **obilježja krajolika (npr. živice);**
 - **pojasevi prihvatljivih hektara uz rubove šume;**
 - **granični pojasevi, uključujući granične pojaseve pod trajnim travnjakom;**
 - _____ **= prijedlog za RH**
 - površine s kulturama kratkih ophodnji na kojima se ne koriste mineralna gnojiva i/ili sredstva za zaštitu bilja;
 - pošumljene površine (pošumljavanje prihvatljivo za SPS)
 - površine s postrnim/naknadnim ili zelenim pokrovim usjevima

***Prema podacima APPRRR, samo 8.500 gospodarstva će biti obvezni primijeniti EZP**

PRAKSE KORISNE ZA KLIMU I OKOLIŠ

pitanja

- Treba li se plaćanje za okolišno korisne mjere isplaćivati kao jedinstveni godišnji iznos po hektaru ili kao % ukupnih prava na plaćanje koje poljoprivrednik prima?

PRIJEDLOG: Kao postotak ukupne vrijednosti prava na plaćanje koje PG prima (oko 30%)

- Treba li koristiti mogućnost primjene „jednakovrijednih postupaka“, kako bi se zadovoljili kriteriji “greeninga”?

PRIJEDLOG: Neće se koristiti mogućnost jednakovrijednih postupaka (zbog složenosti provedbe, kalkulacija, potrebe izbjegavanja dvostrukog financiranja s mjerama II stupa, te složenog obračuna kazni i umanjenja) za početak provedbe reformiranog sustava.

Organska proizvodnja znači automatsko ispunjavanje uvjeta „zelenog plaćanja“.

PLAĆANJE ZA PODRUČJA S PRIRODNIM OGRANIČENJIMA

članak 48-49 Uredbe 1307/2013

- ❑ DČ **moгу** dodijeliti dodatna plaćanja uz OP za gospodarstva koja se nalaze u potpunosti ili djelomično **na područjima s prirodnim ograničenjima**
- ❑ Za ova plaćanja može se koristiti **do 5 % godišnje omotnice**
- ❑ Plaćanje za područja s prirodnim ograničenjima dodjeljuje se na godišnjoj osnovi po prihvatljivom hektaru na određenim površinama
- ❑ DČ mogu odrediti: **maksimalan broj ha** po gospodarstvu za koje se može dodijeliti potpora; primjenu plaćanja **na regionalnoj razini**

PRIJEDLOG: Ova mjera neće se provoditi u okviru izravnih plaćanja, već će se potpora za ta područja financirati sredstvima fonda za ruralni razvoj (EAFRD)

SMANJENJE PLAĆANJA VELIKIM KORISNICIMA (MODULACIJA) ILI PRERASPODJELA PLAĆANJA?

članak 11 Uredbe 1307/2013

- ❑ Smanjenje plaćanja velikim korisnicima (bivša *modulacija*) u iznosu **najmanje 5% na vrijednosti iznad 150.000 EUR) ili** „preraspodjela plaćanja” u udjelu većem od **5 % godišnje nacionalne omotnice IP**
- ❑ „Preraspodjela plaćanja“ je povećano plaćanje manjim gospodarstvima – do **max 30ha - (granicu utvrđuje DČ)**
- ❑ Za preraspodjelu se može koristiti **do 30% nacionalne omotnice IP**
- ❑ Plaćanje po hektaru može biti bilo koji iznos do 65% nacionalnog prosječnog plaćanja po hektaru

PRIJEDLOG: Uvodi se preraspodjela plaćanja za prve hektare (u iznosu od otprilike 5-6% godišnje omotnice): Uz osnovno plaćanje po hektaru poljoprivredna gospodarstva ostvarivat će dodatnu potporu za određeni broj hektara.

PRERASPODIJELJENO PLAĆANJE

članak 41 Uredbe 1307/2013

- Kako će se provoditi preraspodjela plaćanja?

PRIJEDLOG: Kao dodatna potpora za prve hektare svim poljoprivrednim gospodarstvima koja dobivaju osnovno plaćanje isplatit će se dodatni iznos po hektaru za prvih 7 hektara

- Izdvojit će 5-6% omotnice u iznosu oko 142-150 milijuna kuna godišnje.
- Iznos po hektaru: oko 25-30% nacionalnog prosječnog iznosa po hektaru (oko 350-400 kn) za prvih 7 ha

PLAĆANJE ZA MLADE POLJOPRIVREDNIKE

članak 50-51 Uredbe 1307/2013

- ❑ Kao pomoć mladim poljoprivrednicima u početnoj fazi **osnivanja vlastitog poljoprivrednog gospodarstva** (dodatno plaćanje na OP)
- ❑ dodjeljuje se mladim poljoprivrednicima u razdoblju **od najviše 5 godina**
- ❑ „Mladi poljoprivrednik” je fizička osoba koja nije starija od 40 godina u godini podnošenja zahtjeva i koja po prvi puta osniva poljoprivredno gospodarstvo kao upravitelj/nositelj, ili je već osnovala gospodarstvo unatrag pet godina prije podnošenja prvog zahtjeva za osnovnim plaćanjem.
- ❑ Uz navedne kriterije **moguće je** definirati dodatne kriterije prihvatljivosti za mlade poljoprivrednike (odgovarajuće obrazovne kvalifikacije i sl.).
- ❑ Iznos se izračunava svake godine primjenom jedne od nekoliko metoda (otprilike **25%** dodatno na prosječnu vrijednosti prava koje posjeduje).
- ❑ **Potrebno je odrediti gornji broj prava na plaćanje (ili prihvatljivih hektara), koji može iznositi od 25 do 90.**

PLAĆANJE ZA MLADE POLJOPRIVREDNIKE

- Koliki bi postotak nacionalne gornje granice trebalo primijeniti na plaćanja za mlade poljoprivrednike?

PRIJEDLOG: 2% omotnice (oko 57 milijuna kuna godišnje)

- Treba li odrediti dodatne kriterije za plaćanja za mlade poljoprivrednike vezano uz dodatne vještine i/ili obrazovanje?

PRIJEDLOG: Dodatni kriterij je završeno srednjoškolsko obrazovanje.

- Koji je maksimalni broj prava između 25 i 90ha na koji će se primjenjivati ova plaćanja?

PRIJEDLOG: Mladi poljoprivrednici će dobivati potporu za najviše 25 hektara.

- Koju od metoda izračuna treba primijeniti?

PRIJEDLOG: oko 25% vrijednosti prava (oko 350,00 kn/ha)

PROIZVODNO VEZANA POTPORA

članak 52 i 53 Uredbe 1307/2013

- DČ mogu dodijeliti proizvodno vezanu potporu za: **žitarice, uljarice, proteinske usjeve, mahunarke, lan, konoplju, rižu, orašasto voće, krumpir za proizvodnju škroba, mlijeko i mliječne proizvode, sjeme, ovčje i kozje meso, govedina i teletina, maslinovo ulje, dudov svilac, sušenu krmu, hmelj, šećernu repu, šećernu trsku i cikoriju, voće i povrće i kulture kratkih ophodnji**
- Potpora je prihvatljiva samo za one sektore koji su osobito važni iz gospodarskih, socijalnih ili okolišnih razloga
- Proizvodno vezana potpora dodjeljuje se u obliku godišnjeg plaćanja prema utvrđenim količinskim ograničenjima te se temelji na fiksnim površinama i prinosima ili fiksnom broju životinja.
- Može se iskoristiti **do 15 %** godišnje omotnice, s tim da je u tome **2%** za proteinske usjeve

PROIZVODNO VEZANA POTPORA

- **PRIJEDLOG:** Primjenit će se proizvodno vezana plaćanja u najvećem mogućem postotku omotnice: 13% + 2% za proteinske kulture
- Prioritet: sektor stočarstva; potpore za biljnu proizvodnju

PROGRAM ZA MALE POLJOPRIVREDNIKE

članak 61-65 Uredbe 1307/2013

- ❑ Ukoliko se poljoprivrednik ODLUČI za program za male poljoprivrednike, ne dobiva druga plaćanja iz programa osnovnog plaćanja
- ❑ Ti korisnici izuzeti su od obveza “*greeninga*” i nisu uključeni u uzorak za provjeru višestruke sukladnosti
- ❑ Mogućnosti utvrđivanja iznosa godišnjeg plaćanja za poljoprivrednike:
 - iznos koji ne premašuje 25 % prosječnog nacionalnog plaćanja po korisniku po hektaru, utvrđen na temelju nacionalne gornje granice za godinu 2019. i broja poljoprivrednika koji su prijavili prihvatljive hektare u 2015,
 - iznos koji odgovara nacionalnom prosječnom plaćanju po hektaru pomnoženom s brojem koji odgovara broju hektara, a koji nije veći od pet,
 - iznos jednak ukupnoj vrijednosti plaćanja koja bi se svake godine dodijelila poljoprivredniku iz programa osnovnog plaćanja,
 - iznos jednak ukupnoj vrijednosti plaćanja koja će se u 2015. dodijeliti poljoprivredniku, a koji država članica može prilagoditi u sljedećim godinama kako bi se uzele u obzir promjene nacionalne gornje granice.
- ❑ Ukupan godišnji iznos za male poljoprivrednike **ne smije biti manji od 200 niti veći od 1.250 eura.**
- ❑ Potrebno utvrditi datum za podnošenje zahtjeva (ne kasnije od **15. 10. 2015.**)

PROGRAM ZA MALE POLJOPRIVREDNIKE

PRIJEDLOG: Pojednostavljena shema za mala gospodarstva primijenit će se korištenjem jedne od opcija:

1. Jedinstveni iznos po gospodarstvu (od 3.000 ili 3.500 kn),
2. Iznos koji bi gospodarstvo dobilo da je u shemi izravne potpore (gospodarstva koja primaju do 5.000,...kn?)

PROSJEČNI IZNOS PLAĆANJA 2015. (primjer)

1. Proizvodno nevezana plaćanja

- Osnovno plaćanje: 1400 kn/ha
- Zeleno plaćanje: 420 kn/ha
- Plaćanje za prve hektare: 350 kn/ha

-
- Ukupno: **2170 kn/ha**
 - Mladi **350 kn/ha**

2520 kn/ha

+

2. Proizvodno vezana plaćanja

Stočarstvo	Krave dojlje	1520 kn	(za 50.000 grla)
	Mliječne krave	500 kn	(za 90.000 grla)
	Ovce i koze	150 kn + 70	(za 70.000 grla)
	Tov junadi	500 kn	(za 90.000 grla)

+ biljna proizvodnja (voće i povrće, masline, industrijsko bilje)